

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

HØRINGSSVAR FRA NORSK HELSE- OG VELFERDSFORUM NOU 2011:15 ROM FOR ALLE - EN SOSIAL BOLIGPOLITIKK FOR FRAMTIDEN

NOU 2011:15 ”Rom for alle” gir en grundig gjennomgang av den sosiale boligpolitikken. Norsk Helse- og Velferdsforum slutter seg i hovedsak til de forslag som fremkommer i meldingen.

Vi er enige i utvalgets hovedkonklusjoner om at bolig må være den fjerde pilar i velferdspolitikken, og at det må gjennomføres et boligsosialt løft i kommunene ved at det blir lagt til rette for at kommunene kan løse oppgavene de er pålagt. Videre at boligeie bør bli mulig for flere vanskeligstilte enn i dag. Dette gjelder særlig for personer med stabil, om enn lav inntekt. Leiemarkedet må bli mer velfungerende. Både det private leiemarkedet og den kommunale utleiesektoren må utvikles for å bli bedre tilpasset beboernes behov.

Kapittel 6: Vanskeligstilte på boligmarkedet:

De foreslåtte tiltakene dreier seg om å styrke de statlige økonomiske virkemidlene. Norsk Helse- og Velferdsforum mener det er et svært viktig tiltak å styrke bostøtten for barnefamilier og at barn med delt fast bosted inkluderes i bostedsstøtteberegningen for begge foreldre.

Kapittel 7: Eierlinja:

Vi støtter en mer fleksibel bruk av startlånet. Dette er en forutsetning får å nå målet med at flere kan eie. En mer fleksibel bruk av startlånet medfører økt risiko for kommunene, og vil også kunne medføre behov for tett økonomisk veiledning og oppfølging av låntakerne de første årene etter kjøp. Vi støtter også en utvidelse av lånets løpetid til 50 år og at avdragsfrie perioder bør kunne vurderes i spesielle tilfelle.

Kapittel 8: Det private leiemarkedet:

Lavinntektshusstander er sterkt overrepresentert i leiemarkedet. Utvalget påpeker at mange har dårlige boforhold. Det vises også til at fattige barnefamilier har dårligere bokvalitet enn de som eier boligen selv.

Vi er enig med boligutvalget i at det bør stimuleres til et mer profesjonelt leiemarked. I denne sammenheng bør det også vektlegges å stimulere til et ikke kommersielt leiemarked som er innrettet mot vanskeligstilte.

Norsk Helse- og Velferdsforum slutter seg dermed til at det utredes modeller for privat utleie til sosiale formål.

Kapittel 9: Kommunal utleie:

Boligutvalget viser til at det er lange ventelister på kommunal bolig, men vi forstår boligmeldingen dithen at det i prinsippet er tilstrekkelig med kommunale boliger. Dette innebærer at det er knyttet utfordringer til lav turnover i boligene. Vi støtter boligutvalget i at det er et uutnyttet potensiale i å bruke de boligsosiale økonomiske virkemidler bedre for å stimulere til kjøp av egen bolig.

Vedlikeholdsetterslepet på kommunale boliger er pr. i dag anslått til 8,1 mrd. kroner. Det er svært vanskelig å hente inn det akkumulerte vedlikeholdsetterslepet med dagens system for finansiering. Det vil derfor være påkrevd å etablere ordninger som setter kommunene i stand til å ta det økonomiske løftet som vedlikeholdsutfordringen representerer. Norsk Helse- og Velferdsforum er fornøyd med utvalgets forslag om etablering av en økonomisk støtteordning.

Kapittel 10: Arbeidet med bostedsløshet:

Norsk Helse- og Velferdsforum er enig i at det i særlig grad er behov for en samordnet innsats for barn og unge og gir sin tilslutning til at kommunene bør ha beredskapsplaner til bruk dersom barnefamilier står i fare for å bli, eller har blitt, bostedsløse.

Midlertidig bolig:

Det pekes på at bruk av midlertidige boliger øker for utsatte grupper som rus og psykiatrispasienter. Dette er en uheldig trend og skyldes at det er for få botilbud med heldøgns oppfølging til å ivareta denne gruppen. Kommunene opplever at de samme personene stadig vender tilbake til midlertidige botiltak fordi de ikke klarer å bo i egen bolig over tid. Styrking av oppfølging av denne gruppen kan være med å løse noe av problemet.

Oppfølgingstjenester i bolig:

Det kommunale leiemarkedet har som nevnt ovenfor et stort innslag av personer/husstander som har betydelige utfordringer med å bo og beholde boligen. Kommunene har et stort gap mellom hva som tilbys av oppfølgingstjenester og behov som trengs for å supplere bokunnskap. Forslaget om å øke tilskuddsmidlene til oppfølgingstjeneste med 30 mill. kroner er positivt, men anses ikke å være dekkende for de utfordringer kommunene står overfor. Dette tilskuddet bør økes og ikke bare brukes til prosjektrelaterte opplegg, men bør sette kommunene i stand til å gi varige tilbud til målgruppene.

Lovforslagene:

Norsk Helse- og Velferdsforum er enig at det er behov for ytterligere å synliggjøre kommunenes forpliktelser til å tilrettelegge for at alle skal kunne bo trygt og godt. Dette gjelder også for grupper som har problemer med å skaffe og beholde egnet bolig i det private leiemarkedet eller som eier.

Det foreslås en endring av § 3-7 i den nye helse- og omsorgsloven slik at kommunens plikt til å skaffe boliger til vanskeligstilte blir tydeligere. Der det i dag står at kommunen skal medvirke til å skaffe boliger foreslås det at kommunen skal gi nødvendig hjelp til å skaffe boliger. Vi tolker forslaget til ny lovfestet regel av kommunens ansvar for å skaffe bolig til vanskeligstilte, som lite endring i praksis totalt for kommunen, men det vil stadfeste en mer aktiv rolle for kommunen.

Det foreslås en endring i § 27 i Lov om sosiale tjenester i NAV slik at kommunens forpliktelse til å finne midlertidig bolig for dem som ikke er i stand til dette selv utvides og presiseres ved at midlertidig bolig ikke skal gis for lengre enn tre måneder, og at de som etter tre måneder er uten et forsvarlig botilbud og ikke selv er i stand til å skaffe seg dette, har krav på nødvendig hjelp fra kommunen til å skaffe seg egnet varig botilbud.

Forslaget om at kommunene får ansvar for å gi nødvendig hjelp til personer som ikke selv

klarer å skaffe bolig i midlertidig botilbud innen 3 måneder bør endres til 6 måneder. Dette begrunnes med at 3 måneder er en svært kort tidsfrist og vil kunne fremtvinge dårlige boligløsninger i et presset boligmarked.

Kapittel 13: Økonomiske og administrative konsekvenser:

Utvalget foreslår styrking av statlige midler til sosialt boligarbeid på en rekke områder. Styrkingstiltakene vil være nødvendig for å nå målsettingene med sosialt boligarbeid. Boliger med tjenester medfører store kostnader for kommunene. Lovforslagene vil i stor grad gjelde brukergrupper som har behov for tjenester i bolig og tett oppfølging. Kommunen vil ha behov for økonomisk styrking av boligoppfølging og trenger økt kompetanse på tjenestelevering til brukergruppen.

15.12.2011

Kari Skive Stuvøy
leder Norsk Helse og Velferdsforum